

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/15/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715204044
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6715204044.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa B. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., G. XX/XX, proti odporcovi C. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., K. XX, o zvýšenie výživného a vo veci starostlivosti o maloletú K. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpenej ÚPSVaR Zvolen, ako opatrovníkom, dcéru O. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., G. XX/XX, a C. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., K. XX, o zvýšení výživného, na odvolanie otca (odporcu) proti rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 13. 11. 2015, č. k. 7P/9/2015 - 62, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:

„Otec C. E., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý prispievať zvýšeným výživným na maloleté deti E.: B., nar. XX.XX.XXXX vo výške 60,- Eur mesačne a K., nar. XX.XX.XXXX vo výške 50,- Eur mesačne, počnúc dňom 01.04.2015 vždy do 20.teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Otec maloletých detí je p o v i n n ý zaplatiť zameškané výživné od 01.04.2015 do 13.11.2015 vo výške 535,- Eur, pričom otcovi maloletých sa p o v o ľ u j e zameškané výživné uhradiť v mesačných splátkach vo výške 20,- Eur mesačne splatných spolu s bežným výživným, pričom prvá splátka je splatná spolu výživným za mesiac december 2015 s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky riadne a včas sa stane splatným celé zameškané výživné.

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/654/2005-66 zo dňa 31.01.2006.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania."

Rozhodnutie odôvodnil tým, že matka maloletých detí návrhom doručeným súdu dňa 01. 04. 2015 žiadala zvýšiť výživné na vtedy obidve maloleté deti, pretože naposledy o výživnom bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa 31. 01. 2006, č. k. 5P/654/2005 - 66. Poukázala na to, že jej príjem predstavuje 300,- eur, podstatne sa zvýšili potreby detí. Otec sa o deti nezaujíma, dcéru v podstate nepozná. Z tohto dôvodu žiadala zvýšiť výživné od 01. 04. 2015.

Otec (odporca) uviedol, že poberá len dávky a príspevky v hmotnej núdzi vo výške 56- eur mesačne, pretože je mu strhávané 7,- eur. Pracuje ako pomocný robotník, kde je schopný zarobiť cca 110,- eur mesačne, cez zimu tieto brigády sú len príležitostné. Má zdravotné problémy s rukou

po havárii, ktoré trvajú viac ako 10 rokov. Keď robí na stavbe 5 - 6 dní, začne mať problémy a musí ísť na PN. Býva u brata, ktorému žiadnym spôsobom neprispieva, nakoľko nemá z čoho. Má tiež viacero exekúcií, ktoré nespláca.

Kolíznym opatrovníkom žiadal určiť výživné vo výške aspoň 50,- eur mesačne na každé dieťa.

Prvostupňový súd vo veci rozhodol bez prítomnosti otca (odporcu), ktorý sa na pojednávanie nedostavil, ani sa z neho neospravedlnil.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že rozsudok, ktorým bolo naposledy rozhodované o výživnom, sa stal právoplatným dňa 01. 03. 2006, kedy maloletá K. navštevovala materskú školu a maloletý B. druhý ročník základnej školy.

Vychádzal z mesačného príjmu matky 300,- eur, otec ani v minulosti výživné neplatil, bol aj vo väzení.

Mal preukázané, že otec je poberateľom pomoci v hmotnej núdzi od apríla 2011, ktorý trvá, a to vo výške 61,60 eur a je vedený ako uchádzač o zamestnanie od 12. 04. 2011. Predtým od 11. 03. 2009 do 11. 04. 2011 bol vo výkone trestu odňatia slobody. Otec mal za preukázané od zamestnávateľa matky, že pracuje od 01. 07. 2009 ako upratovačka, jej čistý mesačný zárobok je 303,39 eur.

Otec má zdravotné problémy, čo potvrdil ošetrojúci lekár, pričom nesmie pracovať vo výškach a kvôli liekom, ktoré berie, ani na idúcich strojoch.

Aplikujúc § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 a § 62 ods. 2 Zákona o rodine mal za preukázané, že sú splnené podmienky na zmenu rozhodnutia, keď od poslednej úpravy výživného uplynulo takmer 10 rokov. Mal preukázaný príjem otca vo výške 61,60 eur, avšak prihliadol na to, že naposledy bol otec zamestnaný v NSP Zvolen ako sanitár, pracovný pomer skončil z dôvodu, že sa sťahoval do T., teda sa sám vzdal výhodnejšieho zamestnania a v súčasnej dobe je nezamestnaný. Pokiaľ mal zdravotné problémy, nelieči sa v odbornej ortopedickej ambulancii, ani nepožiadol o invalidný dôchodok, preto dospel k záveru, že je v možnostiach otca uhrádzať určené výživné. O nedoplatku výživného rozhodol podľa § 160 ods. 1 O. s. p. a otcovi povolil splátky.

O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p.

Proti rozsudku sa odvolal otec. Namietal, že sa nemôže zamestnať na trvalý pracovný pomer zo zdravotných dôvodov, ktoré sa opakovane pri akejkoľvek práci vracajú, a tým nemá možnosť získať finančné prostriedky na platenie výživného. Pri stretnutí deti obdarí malou finančnou hotovosťou, o ktorej sa ich matka ani nedozvedela, a to vo výške 65,- eur mesačne. Túto sumu by bol schopný platiť.

K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka, ktorá uviedla, že považuje rozhodnutie za správne a jej návrh za dôvodný.

Kolízny opatrovník žiadal potvrdiť rozsudok okresného súdu ako vecne správny.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 2 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O. s. p. a vec mu vrátil podľa ods. 3 na ďalšie konanie.

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu nie je správne, keď trpí viacerými vadami.

Predovšetkým treba zdôrazniť, že prvostupňový súd rozhodol dňa 13. 11. 2015, vec bola predložená odvolaciemu súdu na rozhodnutie dňa 03. 03. 2016, kedy medzičasom maloletý B. E. sa stal plnoletým, z tohto dôvodu sa jeho postavenie mení na navrhovateľa a otca na odporcu.

Pokiaľ ide o zrušenie veci pre odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom, odvolací súd poukazuje na to, že pod týmto pojmom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Pod pojmom odňatie možnosti konať pred súdom treba okrem iného rozumieť aj právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia.

V zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p. súd je povinný riadne a presvedčivo odôvodniť rozsudok. Nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku je porušením práva účastníka na spravodlivé súdne konanie, pretože sa mu tým odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci

využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, a teda možnosť riadne konať pred súdom. Dostatočne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je v demokratickom právnom štáte základnou podmienkou legitimacy každého rozhodnutia súdu. Iba ak je rozhodnutie súdu dostatočne, racionálne a presvedčivo odôvodnené, má verejná moc morálne právo vynucovať jeho rešpektovanie a adresáti rozhodnutia majú morálnu povinnosť ho rešpektovať.

Z odôvodnenia rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Ak sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich žiadne možné interpretácie odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru (I. ÚS 243/07).

V danom konkrétnom prípade prvostupňový súd svoje rozhodnutie nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnil, pričom rozhodnutie je v rozpore s vykonaným skutkovým dokazovaním. Prvostupňový súd v dôvode svojho odôvodnenia uviedol, tvrdenia matky ohľadom potrieb maloletých detí ako aj svojich, resp. jej finančnú situáciu. Taktiež citoval vyjadrenie otca. Avšak v zmysle vyhodnotenia dôkazov dospel k záverom len v tom zmysle, že príjem matky je 303,39 eur a príjem otca je 61,60 eur. Prihliadol na to, že otec sa bez vážneho dôvodu vzdal zamestnania, pričom bližšie okolnosti neskúmal. Preukázané je len to, že príjem otca je 61,60 eur, avšak z takéhoto príjmu nie je možné platiť výživné tak, ako to určil prvostupňový súd. Taktiež nevyhodnotil tvrdenie matky o potrebe zvýšenia výživného, hoci daná skutočnosť je na prvý pohľad zrejmá. V rozhodnutí nepostačuje poukázať na tvrdenie účastníkov, ale musí takéto tvrdenia v skutkovom zhrnutí aj uviesť, ako aj to, z akého dôkazu k nim dospel. Vzhľadom na vek detí sa dá predpokladať, že dané zvýšené náklady sú dôvodné, a to aj s prihliadnutím na sumu, ktorú je otec povinný platiť, resp. ktorú mal doteraz platiť podľa pôvodného rozhodnutia súdu.

Prvostupňový súd nedôsledne vyhodnocuje vykonané dôkazy, napríklad, keď uvádza, že príjem matky je 303,39 eur a pracuje od 01. 07. 2009. Vzhľadom na možnú zmenu rozhodnutia do budúcnosti však súd rozhodujúci o tom, či došlo k zmene pomerov v zmysle § 163 O. s. p. bude mať sťažujúcu situáciu, keď na základe takto vykonaného dokazovania nebude mať zrejmé, či takto zistený príjem je správny, za aké obdobie a u ktorého zamestnávateľa je matka zamestnaná. Súd je povinný konkrétne uviesť potvrdenie zamestnávateľa matky.

Podobne musí bližšie konkretizovať aj ďalšie dôkazy, ako napríklad správu Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen.

Pokiaľ prvostupňový súd v rozhodnutí uvádza, že z určitého dôkazu niečo zistil, takto uvedená skutočnosť neznamená, že ide o skutkové zistenie, resp. nie je zrejmé, či súd pri rozhodovaní z neho vychádzal alebo nie. Ak prvostupňový súd uviedol, že túto skutočnosť mal za zistenú, potom by musel na ňu riadne prihliadnuť a neuviesť záver, že sa vzdal výhodnejšieho zamestnania, pretože takéto hodnotenie je v príkrom rozpore, ktoré spôsobuje rozpory vo vyhodnotení dôkazov a robí zistený skutkový stav neistým a rozporným.

Vzhľadom na to, že ide o vyhľadávacie konanie, prvostupňový súd sa nemal uspokojiť s tvrdením otca, ale mal ho vypočúť a zisťovať bližšie okolnosti, prečo sa nemôže zamestnať.

Preto v ďalšom konaní bude vhodné v záujme maloletých detí otca vypočúť, zistiť od ošetrojúceho lekára (lekárov), či zdravotné problémy sú takého charakteru, že spôsobujú také problémy, pre ktoré otec nemôže pracovať, resp. vykonávať určité práce. Zo správy, ktorú citoval prvostupňový súd, totiž bolo zistené, že otec nemôže pracovať vo výškach, ani pri idúcich strojoch. Nevyplývala ani snaha otca o získanie zamestnania, preto bude vhodné zistiť z úradu práce, či v danom regióne existujú vhodné pracovné zaradenia, ktoré by otec mohol vykonávať, resp. urobiť dopyt, či jeho disciplína vo vzťahu k spolupráci s týmto úradom je dobrá.

Taktiež prvostupňový súd by sa mal zaujímať, z akého dôvodu, skutočnosti, prestal otec pracovať v NSP Zvolen ako sanitár, či skutočným dôvodom bolo odsťahovanie sa do T., ako aj to, prečo sa do T. odsťahoval a kde dovtedy býval. Sú to všetky dôležité otázky, z ktorých môže prvostupňový súd zistiť lepšie skutkový stav a urobiť si obraz o možnostiach a schopnostiach otca platiť výživné. Samostatný

odkaz na to, že sa vzdal výhodnejšieho zamestnania, nie je postačujúci, naviac, keď má zistený príjem len vo výške 61,60 eur.

Prvostupňový súd cituje z tvrdenia matky o platobnej disciplíne otca, tieto skutočnosti súd nemal nijako preukázané, resp. neuviedol, ako pri rozhodovaní naložil s týmto tvrdením, či ich považoval za pravdivé alebo nie. Ak áno, mal ich vyhodnotiť a uviesť, či im uveril a za akého dôvodu, a v odôvodnení následne ich uviesť a vypočítať presvedčivo tak, aby to bolo zrejmé aj otcovi. Prvostupňový súd totiž v odôvodnení rozhodnutia vôbec zameškané výživné neuviedol, resp. nevypočítal, ako k danej sume dospel, hoci pre súd táto skutočnosť (aj odvolací) je zrejmá. Pre účastníka však zrejmá nemusí byť.

Taktiež nesprávne rozhodol o zaostalom výživnom, keď toto určil jednou sumou pre obe deti. V prípade zaostaleho výživného je potrebné rozhodovať tak, že sa musí určiť zaostale výživné na každé dieťa zvlášť z dôvodu vykonateľnosti takéhoto rozhodnutia. Nesprávne súd rozhodol aj vo vzťahu k zročnosti, pretože nemohol rozhodnúť tak, že zameškané výživné sa stane splatným spolu za mesiac december 2015, nakoľko v dôsledku odvolania táto lehota nemôže byť akceptovateľná. V takomto prípade je vhodné, aby súd viazal lehotu splátok na právoplatnosť rozhodnutia vo veci.

Ak zročné výživné neurčil pre každé dieťa samostatne, tak sa v podstate takýto rozsudok stáva nevykonateľným. Preto pokiaľ bude rozhodovať prípadne o zročnom výživnom, musí toto určiť pre každé dieťa zvlášť.

Vzhľadom na nedostatočne zistený skutkový stav, nesprávnu aplikáciu použitých ustanovení Zákona o rodine, odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom doplní dokazovanie podľa naznačeného smeru, dôkazy riadne vyhodnotí a až na základe zistení z nich vyplývajúcich bude aplikovať príslušné právne normy. Záverom odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že je potrebné prísne oddeľovať tvrdenia účastníkov konania, všeobecné zistenia súdu od záverov, ktoré vyplynú z vykonaných dôkazov, pričom súd vo svojom rozhodnutí musí uviesť iba tie dôkazy, ktoré boli pre rozhodnutie veci smerodajné a rozhodujúce. Dôkazy, z ktorých nevyplývala skutková podstata danej veci, súd do rozhodnutia neuvedie, resp. poukáže na to, že boli vykonané, avšak z obsahu neboli zistené žiadne relevantné skutočnosti.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.